

Op bezoek bij .... Jos Verouden

Tekst en foto's: Henk Claassen

We kennen Jos Verouden als bouwer van stoomlocomotieven, van zijn gedegen theoretische kennis en als keurmeester. Op beurzen en tijdens clubavonden maakt hij steeds indruk met prachtige werkstukken, adviezen aan andere bouwers en met onorthodoxe oplossingen om een kleine loc goed lopend te krijgen. Tijd voor een bezoek dus.

In zijn (oorlogs) jeugd jaren kreeg Jos een kist met Meccano en daarmee ontstond de interesse voor techniek en zelf bouwen. Later kwam na het lezen van een Engels werk over modeltreinen de wil om zelf een trein te bouwen. Dat lukte wonderwel met veel eigen werk en een elektrische aandrijfmotor van de Muiderkring, een begrip in die tijd waar het ging om de levering van onderdelen voor allerlei technische hobby's. Foto 1 laat dat eerste werkstuk zien.

Op de foto staat de eerste zelfgebouwde loc voor twee tin-plate locs. Het verzamelen van tin-plate locs is een later ontstane hobby.

Jos studeerde werktuigbouwkunde aan

Bedenken, berekenen, tekenen, uitproberen, verbeteren en dan uiteindelijk een prachtig werkstuk met forse trekkracht.

We kennen van Jos Verouden talloze publicaties in De Modelbouwer, in Onder Stoom en in Specials over de bouw van locs. Tekenwerk, toelichting, ondersteunende berekeningen, tips, zijn er dan in overvloed. Dit tekent de manier van werken. Jos is vooral ook geïnteresseerd in de theoretische achtergronden bij het functioneren van een loc. Bestuderen van het branderbeeld van een spiritusgestookte loc leidde bijvoorbeeld tot het inzicht dat de van de zijkanten

aangezogen lucht langs een brander leidt tot versmalling van de vlam, terwijl er een veel betere warmteontwikkeling ontstaat als die vlam breder is. De vuurschermen die Jos plaatste zorgen voor een veel beter vlambeeld en dus voor meer warmte. De latere locs zijn kolengestookt en ook daar zie je de interesse voor de achtergronden. Als voorbeelden noemen we 'Het vuur in de vuurkist' in OS 211 en een testverslag van de Baureihe 01 in OS 212 van 2006. De kennis en kunde leverden ook het ketelkeurmeesterschap op.

In de tuin ontstond een eigen baan die later in samenwerking met de zoons uitgroeide tot een heuse LSM (Liemerse Stoom Maatschappij) waar ook gastrijders welkom waren. Blijkbaar is het treinenvirus overdraagbaar; Jos ontwierp en tekende een tuinbaan van

Foto 2

Foto 1

de HTS en kwam na die studie te werken op de ontwikkelings- en researchafdeling van Akzo. Een prachtige omgeving voor iemand die zelf dingen wil ontwikkelen en uitproberen.

De interesse voor treinen en hun historische ontwikkeling bleef groeien. Niet alleen voor elektrische, op een complete spoorbaan met aankleding, maar langzamerhand ook voor de aandrijving door stoom. Hier ontstond ook de voorkeur voor spoor 1.

Zelf ontwikkelen op basis van ook weer een gelezen boek, leidde tot de NS 6300 op foto 2 en 3. Spiritusgestookt en volledig zelf gebouwd met één forse vlampijp.

Foto 3

Foto 4

interessant is voor mensen die altijd al een loc wilden bouwen, maar opzagen tegen de complexiteit, de hoeveelheid aan verschillende materialen, de moeilijkheden om bepaalde onderdelen te kunnen kopen en een lange bouw-tijd en die toch niet zomaar een confectiemachine willen.

Jos vertelt dat de firma mooie kwaliteitslocs levert waarbij het materiaal, de tekeningen met uitgebreide fotoverslagen, de technische toelichting in bijvoorbeeld 12 stappen wordt geleverd. Elke stap betekent dan een doos per post krijgen waarmee je een tijdje vooruit kunt totdat de volgende zending komt. De belangrijkste delen zoals de buitenvorm van de wielen zijn voorbewerkt, maar vooral het soldeerwerk vraagt om een bouwer met flink wat ervaring. Maar er ontslaat dan ook iets moois. Foto 5 laat een tender zien die Jos bouwt op

80 meter rijlengte voor de tuin van zijn zoon. En verder staan in het Openbaar Vervoer Museum in Doetinchem de NS 2100 en Baureihe 01 te pronken.

In de loop der jaren groeit de verzameling van vooral NS locs. In een overzicht met alle gegevens telden we veertien locomotieven! En het werk gaat door. Jos werkt op dit moment intensief aan de ontwikkeling en bouw van een SNCF 242 A1, een Franse compoundloc. Foto 4 laat het onderstel zien met de (nog niet gesoldeerde) ketel er voor.

Overigens zijn de wielen die er los bij liggen niet van deze loc; het zijn voorbeelden van de manier van wielen bouwen uit losse segmenten.

Waar we tijdens het bezoek vrij lang bij stil stonden: Barret Engineering (www.barrettengineering.co.uk) levert locs in een bouwpakketvorm die buitengewoon

Foto 6

Foto 5

dit moment en die in delen van Barrett kwam.

Foto 6 tenslotte de meester in zijn werkplaats. Gewoon op de eerste verdieping in huis en wellicht als troost voor iedereen die denkt dat je een gigantische ruimte nodig hebt om iets moois te bouwen.